

Genealogie Dumonceau

Lemferdinge

Lemferdinge te Paterswolde is één van de oudste buitenplaatsen in de voormalige gemeente Eelde. De geschiedenis gaat met zekerheid terug tot de vijftiende eeuw, maar is vermoedelijk ouder. In de achterliggende eeuwen heeft de buitenplaats vele illustere eigenaren/bewoners uit de Gronings/Drentse geschiedenis gekend zoals Ter Borch, Van Dulmen, Van Welvelde, Nijssingh, Von Dörnberg Heiden, Warmolts, Dumonceau, De Sigers ther Borch, Clant Bindervoet, De Marees van Swinderen en het echtpaar Bähler-Boerma. Eén van de bekendste en nog steeds tot de verbeelding sprekende namen is die van Dumonceau, eigenaar van de buitenplaats van 1796 tot 1811.

Jean Baptiste Dumonceau

is in 1760 te Brussel geboren, heeft daar een opleiding gevolgd tot meester steenhouwer, een functie die hij ook een aantal jaren heeft uitgeoefend. In de jaren na 1785 groeit zijn nationaal besef. Hij voelt zich steeds meer aangetrokken tot en geïnspireerd door de Franse bevrijdingsbeweging en de idealen van de patriotten in de Zuidelijke Nederlanden. In 1787 sluit hij zich aan bij het vrijkorps van de patriotten en bevrijdt samen met het Franse revolutionaire leger zijn vaderland van de Oostenrijkse Habsburgers. In 1793 weten de Oostenrijkers de bakens weer te verzetten. Dumonceau vlucht, evenals vele patriotten, naar Noord-Frankrijk, waar hij zich aansluit bij het Franse revolutionaire leger. In de zomer van 1794 worden de Oostenrijkers door het Franse leger opnieuw verjaagd en nu voorgoed. Met het Franse leger onder leiding van generaal Pichegru trekt hij in de winter van 1794-1795 over de bevroren rivieren de Noordelijke Nederlanden binnen. Het betekent het einde van de Republiek.

Op 19 januari 1795 valt Amsterdam.

De machtswisseling verloopt min of meer zonder bloedvergieten. Men spreekt over een fluwelen revolutie. In het Haags Verdrag van 16 mei 1795 worden de verhoudingen en verplichtingen ten opzichte van Frankrijk vastgelegd. De periode 1795-1806 wordt in de vaderlandse geschiedenis aangeduid als De Bataafse Republiek. Voor handhaving van het gezag heeft de Republiek de beschikking over een bezettingsleger van 25000 manschappen. Dumonceau, in de rang van luitenant-generaal, later divisie-generaal, krijgt het bevel over de Bataafse troepen in Groningen, Friesland en Drenthe; zijn standplaats wordt Groningen.

Het gezin Dumonceau

betreft aanvankelijk een huis in de Oude Kijk in 't Jatstraat, later Nieuwe Boteringestraat en vanaf 1802 een huis in de Oosterstraat. Op 17 september 1796 koopt hij voor f 18.500 (1

gulden = 0,45 euro) de buitenplaats Lemferdinge te Paterswolde van de weduwe Alegonda Warmolts, geboren Siertsema, dat als zomerverblijf gaat dienen. Het goed wordt omschreven als 'een zeer schone behuizing met twee schathuizen en een woning voor een hovenier, alsmede de onderhorige landerijen'. De tuin van Lemferdinge krijgt een opknapbeurt en is op zijn initiatief opnieuw ingericht met een vijverpartij en heuvels. Om de tijd te doden laat hij de soldaten van zijn bezettingsleger het werk uitvoeren.

In het najaar van 1799 heeft hij een belangrijk aandeel in de slag om Bergen. Een Engels leger, bestaande uit 32000 manschappen, zet daar op 27 augustus voet aan wal met het doel de Fransen uit Holland te verdrijven. Na een hevige strijd, die duizenden slachtoffers heeft geëist, worden de Engelsen verslagen en wordt op 18 oktober de vrede getekend. Met de installatie in 1806 van Lodewijk Napoleon, broer van Napoleon Bonaparte, tot koning van Holland komt er een einde aan de Bataafse periode en aan het bevel van Dumonceau over de noordelijke troepen. Hij wordt overgeplaatst naar Amsterdam, lid van de generale staf, staatsraad en maarschalk van Holland. Met zijn gezin verhuist hij naar Amsterdam. Met een Hollands leger neemt hij deel aan veldtochten van Napoleon naar Oostenrijk, Duitsland en Polen.

Na inlijving van het Koninkrijk Holland bij Frankrijk in 1810 verandert ook de situatie voor Dumonceau en niet in zijn voordeel. Zijn loyaliteit aan Napoleon heeft zijn tol geëist. In een brief aan François – de oudste zoon uit het eerste huwelijk van Dumonceau – schrijft zijn vrouw: '... Wij waren rijk en de toewijding van Uw vader heeft ons nu arm gemaakt ...'. Noodgedwongen moet hij Lemferdinge van de hand doen. Op 28 oktober 1811 wordt bij Café Hilbrants (nu Partycentrum Oud Gemeentehuis) de buitenplaats, met een totale oppervlakte van bijna 54 ha, geveild. Het in negentien kavels opgedeelde bezit wordt door elf kopers gekocht. De opbrengst bedraagt f 11.250. Van 18 tot 22 november wordt het opstaand hout, voornamelijk eiken, beuken en dennen aan de man gebracht. Hiervoor is veel belangstelling; de ruim 2100 kavels brengen f 7.417 op. Een maand na aankoop wordt het huis en het oostelijke schathuis afgebroken. Op 31 december 1811 wordt het sloopmateriaal verkocht en brengt f 144 op. Daarmee is het eens zo roemrijke Lemferdinge grotendeels van zijn luister ontdaan.

NB: In 1811 wordt Lemferdinge verkocht met een oppervlakte van bijna 54 ha. Dit was al een restant; de buitenplaats is oorspronkelijk vele malen groter geweest. Door voorgaande eigenaren zijn in de loop der tijd geregeld landerijen verkocht.

Aanvullende informatie dan wel correcties zijn van harte welkom en kunnen worden verzonden naar: info@oleel.nl

Genealogie Dumonceau *

Jean Baptiste Dumonceau (Du Monceau), geboren te Brussel op 07-11-1760, zoon van Petrus Dumonceau (Du Monceau) en Catharina van der Meiren, meester steenhouwer, luitenant-generaal in

Bataafse dienst, inspecteur-generaal van het Bataafse leger, luitenant-generaal bij de Generale staf, maarschalk van Holland, lid Staatsraad, divisie-generaal in Franse dienst (1810), overleden te Vorst (bij Brussel) op 29-12-1821.

Dumonceau heeft in zijn tijd een betrekkelijk onopvallende rol gespeeld, maar had wel een goede reputatie. Hij werd wel de smetteloze of onbevleete generaal genoemd. Zijn naam komt voor op de Arc de Triomphe.

Jean Baptiste is getrouwd (1) te Brussel op 05-05-1782 met Anne(a) Marie(a) Apollonia (Apoline) Co(l)linet, geboren te Macon bij Chimay (B) op 25-12-1758, dochter van Gabriël Colinet en Anne Marie Servais, overleden te Brussel op 14-06-1795.

Jean Baptiste is getrouwd (2) te Groningen op 22-05-1796 met Agnes Wilhelmine Cornelia Cremers, geboren te Groningen op 27-03-1777, dochter van Jacobus Cremers en Maria Lucia Heerkens, overleden te Brussel op 07-01-1850.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Anna Theresia Alexandrina Dumonceau**, geboren te Brussel in 1788, overleden te Groningen op 14-03-1802.

2. **Jean François Dumonceau**, geboren te Brussel op 12-03-1790, overleden te 's Gravenhage op 01-03-1884.

Uit het tweede huwelijk:

3. **Catharina Anna Maria Elisabeth Dumonceau**, geboren te Groningen op 02-03-1797 en aldaar gedoopt op 02-03-1797, overleden te Paterswolde (Lemferdinge) op 22-09-1798.

4. **Jacobus Joannes Dumonceau**, geboren te Groningen op 09-01-1799 en aldaar gedoopt op 10-01-1799.

5. **Carolus Eppo Dumonceau**, geboren te Groningen op 10-03-1800 en aldaar gedoopt op 10-03-1800.

6. **Elisabeth Anna Maria Lucia Constantia Dumonceau**, geboren te Groningen op 04-12-1802 en aldaar gedoopt op 05-12-1802, overleden te Vorst (bij Brussel) op 30-09-1827.

7. **Cornelia Joanna Dumonceau**, geboren te Groningen op 08-02-1806 en aldaar gedoopt op 08-02-1806, overleden te Groningen op 17-02-1806.

8. **Louis François Dumonceau**, geboren in 1808.

9. **Lucie Elisabeth Dumonceau**, geboren te Mézières op 08-04-1812, overleden te Brussel op 03-05-1859.

10. **François Henri Dumonceau**, geboren in 1815.

11. **Reine Caroline Elisabeth Dumonceau**, geboren te Vorst (bij Brussel) op 16-04-1819, overleden te Brussel op 07-12-1850.

NB:

Ned. Adelsboek: blz. 267: 'Bij diploma d.d. Amsterdam 15 April 1810 van Koning Lodewijk Napoleon werd Jean Baptiste Dumonceau verheven tot Graaf onder de benaming van Graaf van Bergerduin. Bij Keizerlijk decreet van Keizer Napoleon d.d. 2 Mei 1811 volgde zijn verheffing tot Comte de l'Empire met naam van Bergendal. Bij K.B. d.d. 24 Maart 1820, nr. 49, werd Jean Baptiste Comte Dumonceau voornoemd verheven in den Ned. Adel met den titel van Graaf bij eerstgeboorte.'

*De genealogie beperkt zich – met enige marges – tot de periode, waarin er een relatie heeft bestaan tussen Dumonceau en zijn zomerverblijf Lemferdinge te Paterswolde.